

**UCHWAŁA NR IX/ 58 /2024
RADY MIEJSKIEJ BORKU WLKP.**

z dnia 18 grudnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2028**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024r., poz. 1465 z późn. zm), art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023r., poz. 2151) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023r., poz. 1939) Rada Miejska Borku Wlkp. uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025 - 2028 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Borku Wlkp.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Borku Wlkp.

Tomasz Pawlak

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
na lata 2025-2028**

Borek Wielkopolski, 2024

Spis treści

Wstęp	3
Rozdział I Podstawy prawne	4
1.1. Podstawy prawne Programu	4
Rozdział II Diagnoza problemów społecznych w gminie w kontekście uzależnień	5
2.1. Lokalne zagrożenia społeczne w grupie dorosłych mieszkańców	5
2.1.1. Alkohol oraz postawy wobec jego spożywania	6
2.1.2. Substancje psychoaktywne: nikotyna	6
2.1.3. Substancje psychoaktywne: narkotyki i dopalacze	7
2.1.4. Przemoc w rodzinie	7
2.1.5. Uzależnienia behawioralne	8
2.2. Problemy społeczne w środowisku dzieci i młodzieży	10
2.2.1. Alkohol	10
2.2.2. Papierosy	11
2.2.3. Narkotyki, dopalacze i energetyki	11
2.2.4. Przemoc i cyberprzemoc	12
2.2.5. Uzależnienia behawioralne	13
2.3. Lokalny rynek alkoholowy	14
2.4. Instytucjonalne zasoby gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień	16
2.4.1. Działalność Policji	16
Rozdział III Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Borek Wielkopolski na lata 2025-2028	18
3.1. Adresaci Programu	19
3.2. Cele, zadania i planowane działania	19
3.3. Zasady wynagradzania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	25
3.4. Zasady finansowania	25

Wstęp

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2028 stanowi kontynuację wcześniej prowadzonych w gminie działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom. Program obejmuje zadania własne Gminy w zakresie realizacji działań określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii oraz Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025. Większość zadań realizowanych na poziomie Gminy, zgodnie z w/w ustawami, w obszarze profilaktyki i edukacji społecznej jest wspólnych lub zbieżnych, a ich adresatami są te same lub pokrewne grupy osób. Zasadne jest więc przyjęcie do realizacji zadań zapisanych w wymienionych ustawach jednego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Elementem gminnego programu są również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Program przedstawia zadania własne Gminy wynikające z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, zgodnie z którymi zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności tworzenie warunków do prowadzenia działalności wychowawczej, profilaktycznej i informacyjnej, ograniczenie dostępności do alkoholu, leczenia, rehabilitacji i reintegracji osób uzależnionych od alkoholu, zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane są do zdiagnozowanych potrzeb i możliwości ich realizowania w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

Rozdział I

Podstawy prawne

1.1. Podstawy prawne Programu

Podstawowym aktem prawnym regulującym kwestie związane z uzależnieniem od alkoholu jest w Polsce ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zgodnie z art.4¹ ust.1 tejże ustawy „prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy”.

Ustawodawca wskazał następujące obszary działań:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Rozdział II

Diagnoza problemów społecznych w gminie w kontekście uzależnień

Diagnoza problemów uzależnień i zasobów ich rozwiązywania w gminie Borek Wielkopolski została przygotowana przy wykorzystaniu informacji i danych statystycznych przekazanych przez jednostki i instytucje samorządowe, działające w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie, a także na podstawie anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w Gminie Borek Wlkp. wśród dorosłych mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej oraz sprzedawców i właścicieli punktów sprzedaży alkoholu.

- badania ankietowego pn. „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych” przeprowadzonego w 2018 roku w gminie Borek Wielkopolski wśród trzech grup reprezentujących trzy lokalne środowiska: dorośli mieszkańcy, dzieci i młodzież szkolna oraz sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu.
- internetowego badania ankietowego pn. “Diagnoza uzależnień behawioralnych” przeprowadzonego w 2022 roku w gminie Borek Wielkopolski wśród dorosłych mieszkańców gminy oraz dzieci i młodzieży szkolnej obejmującego problemy związane z tzw. uzależnieniami behawioralnymi, takimi jak: uzależnienie od komputera i Internetu (siecioholizm), hazard, zakupoholizm, pracoholizm i inne, a także postawami społecznymi wobec tychże zjawisk.
- badania ankietowe przeprowadzone w drugim kwartale 2024 roku obejmujące podstawowe problemy społeczne związane z nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków, uzależnieniami behawioralnymi, a także postawami społecznymi wobec powyższych zjawisk.

2.1. Lokalne zagrożenia społeczne w grupie dorosłych mieszkańców

Głównym celem badania była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących zagadnienia związane ze spożywaniem alkoholu, postawami wobec alkoholu oraz problematyką uzależnienia, zagadnienia związane z używaniem substancji psychoaktywnych, takich jak narkotyki i dopalacze oraz zagadnienia związane z przemocą w rodzinie oraz przekonaniem dotyczącymi wychowywania dzieci.

Badania miały charakter anonimowej ankiety i obejmowały mieszkańców z terenu gminy Borek Wielkopolski, którzy ukończyli osiemnasty rok życia. W badaniu wzięło udział 150 osób. Średnia wieku respondentów wyniosła 38 lat.

2.1.1. Alkohol oraz postawy wobec jego spożywania

W Polsce od 15 lat roczne spożycie alkoholu wynosi nie mniej niż 9 litrów 100% alkoholu w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Do grona konsumentów alkoholu należy ponad 80% osób dorosłych. W Polsce żyje ponad 580 tys. Osób uzależnionych od alkoholu. Ale prawie czterokrotnie większa jest grupa osób nadużywających alkoholu. Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia ludzi. W Polsce z powodu nadużywania alkoholu co roku umiera kilkanaście tysięcy osób. Co piąty pacjent podstawowej opieki zdrowotnej zgłasza się do lekarza z dolegliwościami mającymi związek z piciem alkoholu. Alkohol jest najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży.

Z przeprowadzonych badań wynika, że większość badanych mieszkańców gminy Borek Wielkopolski spożywa alkohol okazjonalnie. 30% badanych spożywa alkohol kilka razy w miesiącu, raz w tygodniu 31%, 13% kilka razy w roku. 9% respondentów to osoby deklarujące abstynencję. Badani deklarują w większości, iż jednorazowo spożywają 3– 4 porcje alkoholu – 41% lub 5-6 porcji - 33%).

87% mieszkańców gminy Borek Wielkopolski uważa, że w okolicy znajduje się odpowiednia liczba punktów, w których można kupić alkohol. 9% respondentów deklaruje, że jest ich za dużo.

Wiedza na temat negatywnych skutków spożywania alkoholu jest wśród mieszkańców gminy na wysokim poziomie. Większość respondentów jest świadoma, że kobiety w ciąży nie powinny pić alkoholu (87%), że alkohol nie jest środkiem, który pomaga w trudnych sytuacjach życiowych (71%). 81% badanych mieszkańców nie zgadza się z tym aby prowadzić samochód po spożyciu nawet niewielkich ilości alkoholu.

2.1.2. Substancje psychoaktywne: nikotyna

Pierwszą z poruszanych kwestią w tej części ankiety był wiek inicjacji nikotynowej. Okazuje się, że tylko 16% respondentów zapaliło pierwszego papierosa jako osoby

pełnoletnie. Natomiast, 43% mieszkańców deklaruje, że zapaliło po raz pierwszy papierosa będąc w wieku 16-18 lat, a 40% ankietowanych przyznaje, że spróbowało papierosa poniżej 15 roku życia.

51% ankietowanych mieszkańców gminy Borek Wielkopolski wskazało, że nie pali papierosów. Okazyjnie robi to 25% respondentów. 15% przyznaje się do regularnego palenia papierosów, a 9% e-papierosów.

71% respondentów uważa, że e-papierosy są tak samo szkodliwe, jak klasyczne papierosy, a 12% jest zdania że są one mniej szkodliwe niż tradycyjne papierosy. Co dziesiąty ankietowany twierdzi, że e-papierosy mają gorszy wpływ na zdrowie człowieka niż tradycyjne papierosy.

2.1.3. Substancje psychoaktywne: narkotyki i dopalacze

21% badanych przyznało, że zna co najmniej jedną osobę zażywającą substancje psychoaktywne, takie jak narkotyki lub dopalacze, a najczęściej stosowanymi substancjami przyjmowanymi przez te osoby są heroina(4%) oraz LSD(5%).

99% respondentów nie wie, gdzie może nabyć substancje psychoaktywne takie, jak narkotyki czy dopalacze.

2.1.4. Przemoc w rodzinie

Badania pokazują, że w rodzinach z problemem alkoholowym do przemocy dochodzi dwa razy częściej niż w rodzinach, w których problem ten nie występuje. Dodatkowo ze statystyk wynika, że prawie 60% interwencji z wykorzystaniem procedury „Niebieskie Karty” w sytuacji podejrzenia przemocy domowej jest podejmowanych przez policjantów, gdy osoba stosująca przemoc jest w stanie nietrzeźwości.

Przemoc, zarówno ta fizyczna, jak i psychiczna, jest zjawiskiem dość powszechnym w polskiej społeczności. Jest to zjawisko niezwykle trudne do zbadania, ponieważ osoby doświadczające przemocy w różny sposób zniekształcają swoje doświadczenia, np. racjonalizując zachowanie sprawcy lub go usprawiedliwiając. Z tego względu zbadano rozpowszechnienie przemocy fizycznej oraz psychicznej w środowisku lokalnym bez kierowania bezpośredniego pytania o doznawanie przemocy lub stosowanie przemocy domowej. 3% badanych wskazało, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy domowej, a 52% nie jest pewna, lecz ma podejrzenia, że do tego dochodzi. Należy pamiętać, że tego rodzaju przemoc jest w dużej mierze zjawiskiem ukrytym i wiele osób jej doznających nie zgłasza się po pomoc, ani też nie sygnalizuje, że jej doświadcza.

2.1.5. Uzależnienia behawioralne

W ankiecie dot. uzależnień behawioralnych (2018 rok) wzięło udział łącznie 66 osób. Badaniem objęto 54 kobiety i 12 mężczyzn. Średnia wieku respondentów wyniosła 38 lat.

Uzależnienia do substancji zostały przez mieszkańców gminy Borek Wielkopolski ocenione jako zagrażające życiu (alkoholizm, narkomania), podczas, gdy nikotynizm oraz uzależnienia od czynności, takie jak pracoholizm, sieciholizm, uzależnienie od hazardu, seksoholizm oraz zaburzenia odżywiania - jako średnie zagrożenie dla zdrowia i życia. Natomiast zakupoholizm został oceniony przez mieszkańców jako niegroźne przyzwyczajenie, nawyk. Powyższe wyniki mogą świadczyć o relatywnie niskiej świadomości badanych mieszkańców na temat zagrożeń jakie niosą ze sobą poszczególne uzależnienia od czynności.

76% respondentów potwierdziło, że wiedzą czym są uzależnienia behawioralne. 24% badanych przyznało, że nie mają takiej wiedzy. W opinii pełnoletnich mieszkańców gminy Borek Wielkopolski najpoważniejszym uzależnieniem behawioralnym jest uzależnienie od komputera i Internetu - sieciholizm (85%). Pozostałe uzależnienia od czynności zostały przez mieszkańców ocenione jako mało istotne: zakupoholizm, hazard, seksoholizm, pracoholizm oraz zaburzenia odżywiania.

Większość (61%) badanych mieszkańców gminy Borek Wielkopolski twierdzi, że nie grają w gry hazardowe na pieniądze, np. Lotto. Pozostałe 39% przyznaje, że zdarza im się grać w gry hazardowe. Badani respondenci najczęściej grają w zdraпки (85%) oraz w gry liczbowe Totalizatora Sportowego np. Lotto czy Multi Multi (77%). 23% badanych gra w gry loteryjne w radiu lub telewizji. Pozostali wskazywali gry na automatach oraz karty.

85% respondentów twierdzi, że gra w gry na pieniądze, bo jest to dla nich rozrywka i sposób na nudę. 38% badanych ma przecucie, że czeka ich duża wygrana, a 23% gra z przyzwyczajenia, bo nauczyli się w ten sposób spędzać czas. 8% lubi towarzyszące grze emocje, a kolejne 8% gra, aby zasilić domowy budżet i mieć więcej na zwykłe codzienne wydatki. 15% badanych przyznaje, że grają bo nie potrafią przestać.

24% badanych uważa, że na graniu w gry na pieniądze można dużo zarobić. Ponad połowa twierdzi, że jest to niemożliwe. 67% nie wierzy w to, że można się odegrać, nawet jeśli chwilowo się przegrywa 27% respondentów uważa, że czasami trzeba od kogoś pożyczyć pieniądze, aby móc zainwestować w grę, natomiast większość (67%) jest przeciwna pożyczaniu pieniędzy na takie cele. 94% respondentów uważa, że można się uzależnić od gier na pieniądze.

Powyższe wyniki świadczą o wysokiej świadomości większości mieszkańców gminy Borek Wielkopolski na temat specyfiki uzależnienia od hazardu.

49% badanych uważa, hazard to szczególnie rodzaj gier na pieniądze, które prowadzą do uzależnienia, a hazardzista to osoba uzależniona od gier. Zdaniem co piątego respondenta hazard po prostu gry na pieniądze, hazardzista to osoba grająca w gry na pieniądze. 15% mieszkańców gminy określa hazard jako każde zachowanie wiążące się z nieprzewidywalnymi skutkami, a hazardzistę jako ryzykanta, a kolejne 15% jako szczególnie rodzaj gier na pieniądze: gra się o duże stawki, a hazardzista to osoba ryzykująca w tych grach duże kwoty.

45% badanych mieszkańców gminy korzysta ze smartfona w celu przeglądania mediów społecznościowych lub stron internetowych od 2 do 4 godzin dziennie. Kolejne 43% twierdzi, że te aktywności zajmują im 2 godziny dziennie. 12% przyznaje, że spędza na tej aktywności od 4 do 6 godzin dziennie.

18% ankietowanych przyznaje, że odczuwa niepokój i dyskomfort, gdy nie może się załogować do swoich mediów społecznościowych (Facebook, Instagram itp.). Większość (76%) twierdzi, że nie ma takiego problemu, a 6% - nie posiada konta w mediach społecznościowych.

Co piąty respondent przyznaje, że odczuwa obawę przed tym, że ominię go jakaś ważna informacja i z tego powodu odczuwa potrzebę stałego monitorowania wydarzeń przy użyciu smartfona czy komputera. Zachowanie to stanowi objaw syndromu FOMO (ang. *fear of missing out*). Osoba borykająca się z syndromem FOMO odczuwa trudny do określenia lęk, który nasila się wówczas, gdy przez dłuższy czas nie ma ona dostępu do internetu. FOMO objawia się nie tylko częstym, nerwowym zerkaniem na telefon w celu sprawdzenia maili czy powiadomień na facebooku, ale także realizacją potrzeby, by nieustannie dzielić się z innymi użytkownikami internetu zdobytymi informacjami. Syndrom FOMO w dobie Internetu i mediów społecznościowych stanowi swoistą chorobę cywilizacyjną.

30% respondentów uważa, że ich dziecko spędza za dużo czasu w Internecie, natomiast 46% nie widzi problemu w ilości czasu spędzanego w sieci przez ich dziecko. 24% badanych to osoby bezdzietne.

6% badanych mieszkańców przyznaje, że zdarzają im się niekontrolowane zakupy (w tym także zakupy on-line), po których miewają poczucie winy. Jednakże w zdecydowanej większości problem ten nie dotyczy mieszkańców gminy Borek Wielkopolski (94%).

Większość badanych mieszkańców gminy Borek Wielkopolski (82%) uważa, że nie można uzależnić się od pracy.

2.2. Problemy społeczne w środowisku dzieci i młodzieży

Podstawowym celem przeprowadzonych badań była analiza postaw i przekonań wobec substancji psychoaktywnych: alkoholu, narkotyków i dopalaczy, a także zagadnienia związane z uzależnieniami behawioralnymi.

2.2.1. Alkohol

Jak wynika z badań ESPAD (Europejski Program Badań Ankiety w Szkołach na temat Używania Alkoholu i Narkotyków) z 2019 roku napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. Chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 80,0% uczniów z młodszej grupy i 92,8% uczniów z starszej grupy.

Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród całej młodzieży jest piwo, a najmniej – wino. Wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości.

Podczas badań przeprowadzonych w placówkach oświatowych w pierwszej kolejności uczniowie zostali poproszeni o subiektywną ocenę, czy ich rówieśnicy spożywają alkohol. Z badań wynikała zależność, że im starsi uczniowie tym większe prawdopodobieństwo picia przez nich alkoholu. Uczniowie przyznają, że ich rówieśnicy sięgają po wspomnianą używkę – SP 4-6 – 20%; SP 7-8 – 34%; SPP – 71%.

W celu zbadania, ile procent uczniów ma za sobą inicjację alkoholową, zapytano jak często młodzi ludzie sięgają alkoholu. W tym pytaniu 94% najmłodszych uczniów deklaruje, że nigdy nie próbowała alkoholu. Wraz z wiekiem ta tendencja nieznacznie się zmienia SP 7-8 (90%), SPP (86%). Inicjację alkoholową ma za sobą 6% uczniów klas SP 4-6, 10% uczniów z klas SP 7-8 oraz 14% uczniów ze szkół ponadpodstawowych.

Większa część (SP 4-6: 48%; SP 7-8: 69%; SPP: 64%) ankietowanych uczniów ma Świadomość skutków spożywania alkoholu i stwierdza, iż każdy może uzależnić się od alkoholu. Nie należy jednak bagatelizować faktu, że część uczniów zgodziła się ze stwierdzeniem, iż piwo to nie alkohol (SP 4-6: 10%; SP 7-8: 18%; SPP: 23%). Oznacza to, że znaczna część badanych uczniów nie jest świadoma wpływu alkoholu na zdrowie i samopoczucie człowieka."

2.2.2. Papierosy

Inicjację nikotynową ma za sobą 10% uczniów klas 4-6 oraz 16% uczniów klas 7-8, a także 57% uczniów szkół ponadpodstawowych. Najczęściej wskazywanymi powodami palenia papierosów przez uczniów, którzy mają za sobą inicjację nikotynową, była chęć spróbowania czegoś nowego (SP 4-6: 29%; SP 7-8: 12%; SPP: 25%).

2.2.3. Narkotyki, dopalacze i energetyki

Wyniki badania ESPAD z 2019 r. wskazują na znacznie niższy poziom rozpowszechnienia używania wśród polskiej młodzieży substancji nielegalnych (narkotyki, dopalacze), niż legalnych, zwłaszcza alkoholu i tytoniu. Większość badanych nigdy po substancje nielegalne nie sięgała. Wśród tych, którzy mają za sobą takie doświadczenia większość stanowią osoby, które co najwyżej eksperymentowały z marihuaną lub haszyszem. Chociaż raz w ciągu całego życia używało tych substancji 21,4% młodszych uczniów i 37,0% starszych uczniów. Na drugim miejscu pod względem rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych wśród uczniów gimnazjów jest amfetamina (4,2%), a wśród uczniów szkół wyższego poziomu – ekstazy(5,1%).

Wyniki badań w gminie Borek Wielkopolski wskazują, że niektórzy uczniowie mogą przejawiać problemy związane z przyjmowaniem narkotyków: 3% uczniów SP 4-6, 40% SP 7-8 oraz 57% SPP wskazuje, że ich rówieśnicy mają kontakt z narkotykami albo z dopalaczami. Dodatkowo, 1% ankietowanych uczniów SP 4-6 oraz 14% SPP deklaruje, że przyjmowało substancje psychoaktywne takie jak narkotyki i dopalacze.

Jeżeli chodzi o subiektywną ocenę dostępności narkotyków i dopalaczy, to uczniowie najczęściej wskazywali, że nie mają takiej wiedzy (SP 4-6: 84%; SP 7-8: 65%; SPP: 86%). Jednakże, 2% uczniów SP 4-6, 13% SP 7-8 oraz 14% SPP – odpowiedziało, że byłoby to łatwe.

Napoje energetyzujące są bardzo popularną używką wśród dorosłych, młodzieży oraz dzieci. Zbadano przekonania uczniów gminy Borek Wielkopolski, na temat napojów energetyzujących. 7% uczniów klas SP 4-6 oraz 2% uczniów klas SP 7-8 jest zdania, że napoje energetyczne są zdrowe. Co więcej – 23% uczniów z najmłodszej, 24% średniej i 71% najstarszej grupy deklaruje, że pije napoje energetyczne.

Uczniowie deklarujący spożywanie napojów energetycznych, najczęściej wskazywali, że piją je raz w miesiącu (SP 4-6: 79%; SP 7-8: 55%; SPP: 60%). Pojawiały się również odpowiedzi uczniów mówiące o przyjmowaniu tych napojów 2-3 razy w tygodniu (SP 4-6: 7%; SP 7-8: 9%; SPP: 20%), a także raz w tygodniu (SP 4-6: 14%; SP 7-8: 18%; SPP: 20%).

2.2.4. Przemoc i cyberprzemoc

Zjawisko przemocy w środowisku młodych ludzi staje się problemem coraz bardziej aktualnym i wymagającym podjęcia odpowiednich rozwiązań.

Przeprowadzone ankiety w gminie Borek Wielkopolski pozwalają przyjrzeć się dokładniej nasileniu zjawiska agresji w środowisku szkolnym. W ankiecie wytłumaczono uczniom, że przemoc może mieć formę fizyczną (np. bicie, popychanie) lub psychiczną (np. przezywanie, straszenie, wykluczanie z grupy). Zapytano, jak często doświadczają jakichkolwiek form przemocy. Około połowa badanych uczniów deklaruje, że nie są ofiarami przemocy doświadczanej ze strony innych uczniów (40% 4-6 SP; 46% 7-8 SP; 43% SPP).

Zapytano też uczniów o rodzaj doświadczonej przez nich przemocy w szkole. Wyniki wskazują, że uczniowie szkół podstawowych częściej padają ofiarą przemocy fizycznej, a starsi (SPP) psychicznej.

Internet jako nieocenione narzędzie komunikacji, edukacji oraz rozrywki jest atrakcyjnym medium. Należy jednak pamiętać, że korzystanie z Internetu może wiązać się z występowaniem licznych zagrożeń: przestępstw internetowych, cyberbullyingu, stalkingu, sekstingu, szantażu, podszywania się, hatingu. W badaniu postanowiono sprawdzić doświadczenia związane z cyberprzemocą. Wyniki badań wskazują, że uczniom gminy Borek Wielkopolski nie są obce wymienione poniżej doświadczenia. 21% uczniów SP 4-6; 33% uczniów klas SP 7-8 oraz 34% uczniów SPP doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie „hejtowaniem”. Polega ono na otrzymywaniu obraźliwych komentarzy atakujących bezpośrednio osobę. Komentarze takie są widoczne publicznie w serwisach społecznościowych i często występują w formie zmasowanej – jeden negatywny komentarz powoduje falę kolejnych. Dla dorastającej młodzieży doświadczenie hatingu może być niezwykle traumatyczne. Okres dojrzewania jest czasem, gdy środowisko rówieśnicze stanowi najmocniejszy punkt odniesienia. Odrzucenie, a wręcz nienawiść ze strony innych młodych osób może stanowić zagrożenie dla poczucia własnej wartości i rozwijającej się tożsamości.

Uczniowie dość często otrzymywali wiadomości z obelgami (SP 4-6 - 17%; SP 7-8 - 36%; SPP - 40%) oraz często została udostępniana ich prywatna korespondencja (SP 4-6 - 14%; SP 7-8 - 29%; SPP - 33%).

Wskazuje to na konieczność szerokiej edukacji z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu: wspierania świadomości prawnej, umiejętności ochrony przez niebezpiecznymi sytuacjami, wiedzy dotyczącej ochrony własnych danych.

2.2.5. Uzależnienia behawioralne

Uzależnienia behawioralne to kategoria zaburzeń zachowania, które swoimi mechanizmami, przejawami i konsekwencjami przypominają uzależnienie od substancji. Badacze do tej kategorii zaliczają: zaburzenie grania w gry hazardowe, gry komputerowe/internetowe, problemowe korzystanie z sieci społecznościowych, ze smartfona oraz internetu. Badania „Nastolatki 3.0” z 2022 roku pokazały, że 31% nastolatków w Polsce jest zagrożonych rozwinięciem zaburzenia związanego z problemowym używaniem internetu w stopniu wysokim, a kolejnych 8% - bardzo wysokim. Warto także zwrócić uwagę na dość nowe zjawisko, na lęk przed odłączeniem się od sieci, telefonu czy mediów społecznościowych, tzw. FOMO.

Wyniki badań w placówkach oświatowych wskazują, że większość uczniów spędza przed komputerem do czterech godzin dziennie (SP 4-6 – 23%; SP 7-8 – 20%; SPP – 14%). Co niepokojące część uczniów spędza przed komputerem więcej niż 6 godzin dziennie (SP 4-6 – 3%, SP 7-8 – 2% SPP – 14%). W przypadku korzystania z telefonu uczniowie deklarują czas: 2-3 godziny (SP 4-6 – 40%; SP 7-8 – 39%; SPP – 29%) oraz powyżej 5 godzin (SP 4-6 – 12%; SP 7-8 – 35%; SPP – 14%). W praktyce może to oznaczać, że po zakończeniu lekcji korzystanie z komputera i telefonu jest dla nich jedyną formą spędzania czasu.

Zapytano uczniów, w jaki sposób najczęściej wykorzystują telefon, kiedy spędzają przy nim czas. Najbardziej popularnymi formami okazują się być: słuchanie muzyki (SP 4-6: 26%) oraz czaty i portale społecznościowe (SP 7-8: 29%; SPP: 45%).

Zapytano uczniów, ile czasu w ciągu dnia poświęcają na granie w gry komputerowe. Optymistyczne są wskazania 19% uczniów klas 4-6, 38% 7-8 oraz 46% SPP, ponieważ nie grają w gry komputerowe. Jednakże, aż 14% najmłodszych, 20% średnich oraz 20% najstarszych uczniów poświęca ponad 3h dziennie na tę formę rozrywki.

Łącznie 82% uczniów klas 4-6, 59% uczniów klas 7-8 oraz 64% młodzieży szkół ponadpodstawowych deklaruje, że brak dostępu do Internetu nie miałby dla nich znaczenia lub też wpływ ten byłby niewielki. Aczkolwiek, spora część uczniów także przyznaje, że odczułaby brak dostępu do Internetu (SP 4-6 – 18%; SP 7-8 – 41%; SPP – 36%). Jednocześnie relatywnie spora grupa uczniów stwierdziła, że korzystanie z komputera jest dla nich na tyle istotne, że brak takiej możliwości odczuliby negatywnie – do tego stopnia, iż byłoby to dla nich tragedią (SP 4-6 – 7%; SP 7-8 – 12%; SPP – 14%). Należy tutaj zaznaczyć, że dzieci i młodzież, tak samo jak dorośli, nie zawsze potrafią dokonać „uczciwej” samooceny swoich negatywnych

przyzwyczajień czy nawyków, dlatego należy mieć na uwadze, że ten odsetek w rzeczywistości może być jeszcze wyższy.

Hazard wydaje się być rozrywką zarezerwowaną dla dorosłych, jednakże w różnorodne gry hazardowe coraz częściej uwikłane są również dzieci i młodzież. Z badań przeprowadzonych w 2018 roku przez CBOS wynika, że w grupie młodzieży częściej narażeni na uzależnienie od gier hazardowych są chłopcy niż dziewczęta. Jednocześnie ponad połowa nieletnich nie rozmawia z rodzicami, o tym, że gra na pieniądze. Choć, w porównaniu z deklaracjami sprzed 2 lat, mniej młodych ludzi gra na pieniądze i mniej spośród nich jest zagrożonych uzależnieniem od hazardu, to w przypadku 10% chłopców zauważono symptomy wskazujące na wysoki stopień ryzyka uzależnienia od hazardu.

Uczniowie z Gminy Borek Wielkopolski w sporej większości (SP 4-6: 93%; SP 7-8: 94%; SPP: 100%) nie mają doświadczenia z internetowymi grami na pieniądze.

Poproszono również uczniów gminy Borek Wielkopolski o wyrażenie swojej opinii na temat różnego rodzaju uzależnień. Respondenci dokonywali subiektywnej oceny zaprezentowanych uzależnień od bardzo powszechnego zjawiska do jego braku. Za najbardziej powszechne uzależniania behawioralne uczniowie gminy Borek Wielkopolski uznali: uzależnienie od smartfonu (SP 4-6: 55%, SP 7-8: 67%; SPP: 73%) oraz sieciorholizm (SP 4-6: 52%, SP 7-8: 67%; SPP: 75%).

2.3. Lokalny rynek alkoholowy

Alkohol jest towarem legalnym, jednak wymagającym specjalnych regulacji prawno-administracyjnych i finansowych w związku z powodowaniem strat społecznych, ekonomicznych oraz zdrowotnych. Alkohol jest szczególnym towarem rynkowym i nie podlega zasadom wolnego rynku. Polska polityka alkoholowa wprowadziła wobec alkoholu regulacje o charakterze reglamentacyjnym, co oznacza to, że państwo polskie zezwala na handel alkoholem, ale ingeruje w kwestie związane z jego dostępnością.

Rada gminy na poziomie lokalnym podejmuje uchwały w zakresie ograniczania dostępności alkoholu poprzez limitowanie punktów sprzedaży, określanie zasad usytuowania tych punktów oraz możliwość wprowadzenia ograniczenia w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Dostępność alkoholu ma wpływ na wielkość konsumpcji, a ta z kolei ma wpływ na rozpowszechnienie problemów. Wzrost liczby punktów sprzedaży, przedłużenie godzin

otwarcia, samoobsługa prowadzi do wzrostu konsumpcji, natomiast ograniczenie dostępności – do jej spadku.

Niewątpliwie ważną grupą, która może zarysować szczególny obraz problemów związanych z alkoholem występujących w mieście są sami pracownicy punktów sprzedaży alkoholu, spotykający się codziennie w swojej pracy z konsumentami. Ich postawy wobec osób nabywających/konsumujących alkohol oraz przestrzeganie prawa w zakresie sprzedaży alkoholu mogą w znaczącym stopniu przyczynić się do ograniczenia problemów związanych z nadużywaniem alkoholu zarówno przez nieletnich jak i dorosłych.

Badanie miało na celu poznanie postaw sprzedawców napojów alkoholowych względem sprzedaży alkoholu osobom nieletnim oraz osobom nietrzeźwym, spożywania alkoholu w miejscu jego sprzedaży oraz nieprzyjemnych sytuacji zainicjowane przez osoby spożywające alkohol.

Badanie zostało przeprowadzone wśród sprzedawców napojów alkoholowych w punktach sprzedaży na terenie gminy Borek Wielkopolski. Ankieta miała charakter anonimowy, a respondenci w każdym momencie mogli przerwać badanie. W badaniu wzięło udział 20 osób w tym: 70% kobiet oraz 30% mężczyzn. Średnia wieku przebadanych sprzedawców wyniosła 40 lat.

80% badanych sprzedawców napojów alkoholowych wskazało, że nie zgadza się z twierdzeniem, aby alkohol zawarty w piwie był mniej groźny niż ten zawarty w wódce. Świadczy, to pośrednio o wysokim poziomie świadomości badanych na temat szkodliwości napojów o potencjalnie niższej zawartości procentowej alkoholu.

15% sprzedawców uważa, że dostęp do napojów alkoholowych powinien być ograniczony lub kontrolowany. 10% badanych uważa, że osoby, które piją alkohol zagrażają bezpieczeństwu w ich lokalnym środowisku.

70% z przebadanych sprzedawców nie zgadza się ze stwierdzeniem aby osoby małoletnie miały łatwy dostęp do alkoholu. 85% sprzedawców napojów alkoholowych w Gminie Borek Wielkopolski uważa, że alkohol nie powinien być dostępny dla osób poniżej 18. roku życia. Sprzedawcy napojów alkoholowych w gminie Borek Wielkopolski deklarują, że przypadki próby kupna alkoholu przez osobę poniżej 18 roku życia zdarzają się najczęściej kilka razy w roku (30%). 65% badanych twierdzi, że takie sytuacje nie mają miejsca.

Wszyscy sprzedawcy (100%) napojów alkoholowych z gminy Borek Wielkopolski

deklarują, że nigdy nie sprzedali alkoholu osobie, która budziła wątpliwości co do pełnoletności. W przypadku wątpliwości co do wieku, 90% badanych zawsze sprawdza dowody potwierdzające wiek kupującego, a 10% robi to często.

Ostatnie badane zagadnienie dotyczyło subiektywnej oceny sprzedawców alkoholu w gminie Borek Wielkopolski na temat wzrostu sprzedaży alkoholu na przestrzeni ostatniego roku/dwóch lat – 35% jest zdania, że taki wzrost nastąpił.

2.4. Instytucjonalne zasoby gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień

Problemy związane z uzależnieniami znajdują się w polu zainteresowania wielu służb i instytucji, począwszy od placówek edukacyjno-wychowawczych, poprzez służbę zdrowia, pomoc społeczną, skończywszy na instytucjach strzegących porządku publicznego i przestrzegania prawa. Każda z nich zajmuje się innym aspektem zjawiska, jednak współpraca między nimi może znacznie podnieść efektywność działań każdej z nich.

Do zasobów Gminy Borek Wielkopolski należą.:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
2. Zespół Interdyscyplinarny,
3. Punkt Konsultacyjny,
4. Placówki oświatowe,
5. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
6. Urząd Miejski,
7. Posterunek Policji w Borku Wlkp.,
8. Stowarzyszenia.

2.4.1 Działalność Policji

Tabela 1. Przepięstwa/wykroczenia popełnione pod wpływem alkoholu

	2021	2022	2023
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	10	16	9
Prowadzenie pojazdów po drodze publicznej po użyciu alkoholu	10	14	18
Zakłócanie porządku publicznego	22	21	19
Osoby zatrzymane do wytrzeźwienia ogółem	3	2	1

Tabela 2. Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową wg kwalifikacji prawnej.

2021			
	Wszczęte	Stwierdzone	Zakończone
Znęcanie się nad rodziną	3	1	3
Groźby karalne	2	1	2
Uchylanie się od płacenia alimentów	23	15	23
Inne	41	35	41
2022			
	Wszczęte	Stwierdzone	Zakończone
Znęcanie się nad rodziną	3	2	2
Groźby karalne	4	2	4
Rozpijanie małoletniego	0	0	0
Uchylanie się od płacenia alimentów	15	12	15
Inne	51	48	51
2023			
	Wszczęte	Stwierdzone	Zakończone
Znęcanie się nad rodziną	7	3	7
Groźby karalne	0	0	0
Rozpijanie małoletniego	0	0	0
Uchylanie się od płacenia alimentów	15	9	15
Inne	54	51	54

Tabela 3. Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową.

	2022	2023
Liczba interwencji dotyczących przemocy w rodzinie	12	10
Liczba sprawców przemocy domowej		

o Kobiety	0	1
o Mężczyźni	12	9
o Nieletni	0	0
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu		
o Kobiety	0	0
o Mężczyźni	9	4

Tabela 4. Procedura “Niebieskiej Karty”

	2021	2022	2023
Założono ogółem, w tym przez :	18	10	10
o Ośrodek Pomocy Społecznej	2	3	3
o Placówki szkolno-wychowawcze	1	0	0
o Policja	15	7	7

Rozdział III

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Borek Wielkopolski na lata 2025-2028

Na podstawie przedstawionej diagnozy problemów uzależnień w gminie Borek Wielkopolski oraz zasobów umożliwiających przeciwdziałanie występowaniu uzależnieniom, w tym behawioralnym, stworzono Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Borek Wielkopolski na lata 2025-2028.

Program określa cel główny i cele szczegółowe, wyznacza zadania i planowane działania, realizatorów i adresatów Programu, instytucje i organizacje współpracujące. Cele

i działania odpowiadają na potrzeby mieszkańców gminy w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania problemom uzależnień i podlegać będą monitoringowi i ewaluacji. Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej.

3.1. Adresaci Programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Borek Wielkopolski na lata 2025-2028 skierowany jest przede wszystkim do:

- dzieci i młodzieży,
- rodziców, opiekunów i wychowawców,
- konsumentów i sprzedawców napojów alkoholowych,
- osób pijących w sposób ryzykowny, szkodliwy oraz osób uzależnionych,
- rodzin osób z problemem uzależnień i przemocy,
- pracowników podmiotów działających na terenie gminy, zajmujący się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień,
- przedstawicieli władz lokalnych,
- mieszkańców gminy, którzy w życiu prywatnym lub zawodowym stykają się z problemem uzależnień.

3.2. Cele, zadania i planowane działania

Głównym celem wyznaczonym w Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Borek Wielkopolski na lata 2022-2024 jest:

Ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z uzależnienia od alkoholu, narkotyków, a także uzależnień behawioralnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych.

Lp	Cel szczegółowy	Nazwa zadania	Planowane działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Zmniejszenie rozmiarów aktualnie występujących problemów uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych	Zapewnienie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz osób zagrożonych uzależnieniem, w tym behawioralnym.	Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego, w tym prowadzenie kontaktu indywidualnego z osobami uzależnionymi i zagrożonymi uzależnieniem oraz członkami ich rodzin.	Gmina Borek Wlkp. GKRPA	I-XII
			Prowadzenie działalności interwencyjno-edukacyjno-motywującej Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> ● motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego. ● kierowanie osób na badania przez biegłych sądowych (psychologa i psychiatrę) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego. ● kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w celu orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. 	GKRPA	I-XII
			Rozpowszechnianie informacji o dostępności usług terapeutycznych i pomocowych dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz prowadzenie edukacji w zakresie szkodliwości alkoholu, innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.	GKRPA	I-XII
			Dofinansowanie programów terapeutycznych dla uzależnionych i współuzależnionych oraz wsparcie programów terapii DDA.	Gmina Borek Wlkp. GKRPA	I-XII

Lp	Cel szczegółowy	Nazwa zadania	Planowane działania	Realizatorzy	Termin realizacji
2.	Ograniczenie negatywnych zjawisk i zaburzeń życia rodzinnego na skutek problemów uzależnień i przemocy w rodzinie	Udzielanie pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej rodzinom osób uzależnionych, w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie.	Prowadzenie poradnictwa psychologicznego i prawnego w Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem oraz członków ich rodzin w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.	Gmina Borek Wlkp. GKRPA	I-XII
			Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez realizację procedury „Niebieskiej Karty” we współpracy Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych z przedstawicielami innych instytucji, w tym Policji.	GKRPA ZI	I-XII
			Organizacja i finansowanie wypoczynku letniego/zimowego z programem terapeutycznym lub profilaktycznym dla dzieci i młodzieży.	Gmina Borek Wlkp. Placówki oświatowe	I-II VI-VIII
			Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym oraz dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, w tym dofinansowanie działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie.	Gmina Borek Wlkp. GKRPA	I-XII
3.	Zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z uzależnieniami, w tym uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą w rodzinie.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom	Finansowanie i wspieranie realizacji programów profilaktyki uzależnień (w tym uzależnień behawioralnych) i przeciwdziałania przemocy realizowanych w szkołach oraz innych placówkach oświatowych i opiekuńczych w formie zajęć informacyjno- edukacyjnych dla całej społeczności (uczniów, rodziców oraz kadry pedagogicznej), w tym: programów rekomendowanych, pogadarek, prelekcji, warsztatów, spektakli, innych wydarzeń o charakterze profilaktycznym i edukacyjnym	Gmina Borek Wlkp. GKRPA Placówki oświatowe	I-VI IX-XII
			Przygotowanie, zakup i dystrybucja materiałów informacyjnych, edukacyjnych i profilaktycznych, w tym ulotek, broszur, plakatów, czasopism, gadżetów, nagród i innych form służących oddziaływaniom profilaktycznym.	Gmina Borek Wlkp. GKRPA, ZI Placówki oświatowe	I-XII

Lp	Cel szczegółowy	Nazwa zadania	Planowane działania	Realizatorzy	Termin realizacji
	Zwiększenie świadomości, szczególnie wśród dzieci i młodzieży na temat zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych (m.in. siecizolizm, fonoholizm, hazard)	behawioralnym w społeczności lokalnej, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.	Promowanie abstynencji i zdrowego stylu życia oraz wspieranie alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież poprzez: <ul style="list-style-type: none"> ● rozwój i dofinansowywanie oferty zajęć pozalekcyjnych, w tym zajęć sportowych, ● dofinansowanie obozów, kolonii, półkolonii ● wspieranie i realizacja imprez sportowo-rekreacyjnych, ● budowa, doposażenie i poprawę funkcjonowania bazy sportowo-rekreacyjnej. ● festyny i imprezy promujące zdrowy styl życia 	Gmina Borek Wlkp. GKRPA Placówki oświatowe Sołectwa M-GOK	I-VI IX-XII
Organizowanie i finansowanie konkursów o tematyce uzależnień.			Gmina Borek Wlkp. GKRPA Placówki oświatowe	I-VI IX-XII	
Finansowanie przeprowadzenia diagnozy lokalnych problemów społecznych i innych dokumentów analityczno-strategicznych.			Gmina Borek Wlkp. GKRPA	I-XII	
Prowadzenie w społeczności lokalnej działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie, dostępności usług terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz wspieranie działań promujących zdrowy i trzeźwy styl życia poprzez organizację wydarzeń kulturowych, sportowych i rekreacyjnych.			Gmina Borek Wlkp. GKRPA	I-XII	

Lp	Cel szczegółowy	Nazwa zadania	Planowane działania	Realizatorzy	Termin realizacji
			Prowadzenie medialnego systemu informacji o działaniach podejmowanych na terenie gminy w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień	Gmina Borek Wlkp. GKRPA	I-XII
			Rozwijanie wiedzy w społeczności lokalnej na temat Alkoholowego Zespołu Płodowego (FAS) oraz upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy	GKRPA	I-XII
			Współdziałanie w ogólnopolskich i regionalnych kampaniach edukacyjnych związanych z problematyką uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych i przemocy w rodzinie.	Gmina Borek Wlkp. GKRPA	I-XII
4.	Tworzenie bazy organizacyjnej dla realizacji programów rozwiązywania problemów uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych oraz ochronie przed przemocą w rodzinie.	Kontynuowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, zajmującymi się aktywizacją środowisk lokalnych na rzecz integracji społecznej osób uzależnionych oraz ich rodzin	Gmina Borek Wlkp. GKRPA	I-XII
			Aktywna współpraca z Policją, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, placówkami oświatowymi, instytucjami kultury oraz innymi lokalnymi instytucjami prowadzącymi działania w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie, w tym również wsparcie finansowe.	Gmina Borek Wlkp. GKRPA	I-XII
			Zabezpieczenie organizacyjno - finansowe warunków działalności Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	Gmina Borek Wlkp. GKRPA	I-XII
			Finansowanie i organizowanie szkoleń, warsztatów i innych form podnoszenia kwalifikacji dla pracowników służb, instytucji oraz organizacji zajmujących się profilaktyką, pracą z osobami uzależnionymi i stosującymi przemoc, a także z członkami ich rodzin, w tym z dziećmi i młodzieżą.	Gmina Borek Wlkp. GKRPA, Firma zewnętrzna	I-XII

Lp	Cel szczegółowy	Nazwa zadania	Planowane działania	Realizatorzy	Termin realizacji
5.	Ograniczenie dostępności napojów alkoholowych oraz przeciwdziałanie naruszeniom prawa w związku z prowadzeniem sprzedaży napojów alkoholowych.	Działania edukacyjne skierowane do przedsiębiorców i sprzedawców napojów alkoholowych oraz podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13 ¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego	Opiniowanie przez Komisję wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.	GKRPA	I-XII
			Przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	GKRPA	I-XII
			Organizowanie szkoleń i prowadzenie działań edukacyjnych, skierowanych do przedsiębiorców i sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.	Gmina Borek Wlkp. GKRPA Firma zewnętrzna	I-XII
			Podejmowanie interwencji w związku z łamaniem przepisów prawa dotyczących obrotu napojami alkoholowymi oraz związanych z zakazem reklamy i promocji napojów alkoholowych.	GKRPA	I-XII

3.3. Zasady wynagradzania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Za pracę w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jej członkom przysługuje wynagrodzenie w wysokości:

- za posiedzenie GKRPA - 8% minimalnego wynagrodzenia za pracę zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej
- za udział w kontroli przestrzegania przepisów dotyczących sprzedaży napojów alkoholowych – 6% minimalnego wynagrodzenia za pracę zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej
- za przeprowadzenie rozmowy interwencyjno-motywacyjnej – 6% minimalnego wynagrodzenia za pracę zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej
- pełnienie dyżuru w związku z przeprowadzaniem rozmów interwencyjno- motywacyjnych – 5 % minimalnego wynagrodzenia za pracę zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Wypłata wynagrodzenia następuje raz w miesiącu, do 15 dnia następnego miesiąca na podstawie listy obecności.

3.4. Zasady finansowania

Realizacja zadań w ramach Programu finansowana będzie ze środków własnych gminy pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (zgodnie z art. 182 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

Środki, o których mowa zostały ujęte w budżecie gminy w dziale 851, rozdział 85154 - zapobieganie alkoholizmowi oraz w rozdziale 85153 - zapobieganie narkomanii.

UZASADNIENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2028 stanowi podstawę do praktycznej realizacji zadań ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii. Programy uwzględniają cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkomanii określone w Narodowym Programie Zdrowia. Programy w sposób kompleksowy podejmują problemy z obszaru uzależnień od napojów alkoholowych i innych środków psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych oraz przemocy. Zadania oraz sposoby i metody ich realizacji ujęte w Programach, są dostosowane do lokalnych potrzeb oraz możliwości ich realizacji w oparciu o istniejące zasoby osobowe, instytucjonalne i organizacyjne.

Z uwagi na powyższe podjęcie niniejszej uchwały uważa się za zasadne.